

Lisa 4. Kaasamistabel: energiamärgistuse ja rehvimärgistuse lihtsustamine (Omnibus XII)

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar
EES Ringlus MTÜ	EES Ringlus MTÜ hinnangul ei puuduta kavandatud muudatused otseselt tootjavastutusorganisatsiooni tegevust ega tekita otseseid uusi kohustusi organisatsioonile. Samas peame oluliseks algatuse laiemat eesmärki muuta toodete kohta esitatav teave selgemaks, tõhusamaks ja paremini kättesaadavaks erinevatele osapooltele kogu toote elutsükli jooksul. Tootjavastutuse süsteemi toimimise seisukohast on väga oluline, et toodete märgistus ja kasutajatele suunatud teave oleks võimalikult täpne, üheselt mõistetav ja informatiivne. Eriti oluline on see elektri- ja elektroonikaseadmete puhul, kus toodete kasutuselt kõrvaldamise, kogumise, korduskasutuse, parandamise ja ringlussevõtu võimalused sõltuvad suuresti sellest, kui hästi on kasutajatele edastatud vajalik info. Elektroonikaseadmete puhul ei ole märgistuse eesmärk üksnes näidata toote omadusi või vastavust tehnilistele nõuetele, vaid anda kasutajale selge arusaam ka sellest, kuidas toodet pärast kasutusea lõppu õigesti käidelda. Oluline on, et teave hõlmaks muu hulgas: • juhiseid, mida teha kasutusest kõrvaldatud tootega; • teavet, et elektri- ja elektroonikaseadmeid ei tohi visata segaolmejäätmete hulka; • infot kogumis- ja tagastamisvõimaluste kohta; • toodete eripärasid, mis võivad mõjutada nende	Arvestatud.

	korduskasutust, parandamist või ringlussevõttu; vajadusel infot toodetes sisalduvate komponentide või materjalide kohta, mis vajavad erikäitlust. Peame positiivseks Euroopa Komisjoni suunda kasutada rohkem digitaalseid lahendusi ja vähendada dubleerivat info esitamist. Digitaalsed märgised ja kesksete andmebaaside kasutamine võivad parandada toodete kohta käiva info kvaliteeti, kättesaadavust ja ajakohasust. Samas tuleb tagada, et oluline info oleks jätkuvalt lihtsalt leitav ja arusaadav ka lõppkasutajatele ning jäätmekäitluse ja ringlussevõtu ahela osalistele. Tootjavastutuse süsteemi tõhus toimimine sõltub suurel määral sellest, kas toote kohta vajalik info liigub kogu tarneahelas – tootjast ja importijast kuni turustaja, kasutaja ja jäätmekäitlejani. Seetõttu peame oluliseks, et regulatiivsete muudatuste käigus pöörataks tähelepanu mitte ainult tootjate halduskoormuse vähendamisele, vaid ka sellele, et toodete märgistus ja teavituspõhised toetaksid ringmajanduse eesmäärke ning aitaksid saavutada kõrgemaid kogumis- ja ringlussevõtu eesmäärke. Kokkuvõttes toetab EES Ringlus eesmärki lihtsustada ja ajakohastada energiatoodete õigusraamistikku ning kasutada rohkem digitaalseid lahendusi. Samas rõhutame, et lihtsustamine ei tohiks vähendada toodete kohta saadava info kvaliteeti ega põhjustada olukorda, kus kasutajatel või jäätmekäitluse osalistel puudub piisav teave toodete õigeks käitlemiseks nende eluea lõpus.	
--	---	--

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda	Oleme paketi sisuga tutvunud ning toetame plaanitavaid muudatusi, mis lihtsustavad ettevõtjate jaoks kehtivat regulatsiooni ja vähendavad halduskoormust. Kuna me ei ole liikmetelt paketi teiste teemade osas tagasisidet saanud, siis meil praegu täiendavaid kommentaare ega ettepanekuid ei ole.	Arvestatud.
Bauhaus	Energiatoodete energiamärgiste osas toetame ettepanekut kaotada nõue, mille kohaselt peab iga tootega olema kaasas füüsiliselt prinditud energiamärgis. Bauhausis prindime energiamärgised ise välja ning kuvame need müügisaaalis näidistoodete juures, võimaldades klientidel toodete energiatõhusust ja energiaklasse hõlpsasti võrrelda. Lisaks on energiamärgis üldjuhul esitatud ka toote pakendil. Me ei näe, et pakendi sees olev eraldi energiamärgis annaks kliendile täiendavat väärtust või informatsiooni. Seetõttu ei mõjutaks selle nõude eemaldamine meie igapäevast tegevust ega klientide teavitamist negatiivselt. Peame muudatust positiivseks eelkõige keskkonnamõju aspektist. Praktikas näeme sageli, et tootega kaasas olevad energiamärgised visatakse pärast ostu koheselt ära. Nõude kaotamine aitaks vähendada tarbetut paberikulu ja jäätmeteket ning toetaks seeläbi keskkonnasäästlikumaid lahendusi. Suurima väljakutsena seoses energiamärgistega näeme EPREL-i identifikaatorite (EPREL ID) kättesaadavust. Oleme kokku puutunud mitmete olukordadega, kus tarnijalt ei ole olnud võimalik saada toodete korrektseid EPREL-i	Arvestatud.

	numbreid või on meile edastatud ebatäpseid andmeid. Sellistel juhtudel on tootega kaasas olev energiamärgis olnud sageli ainus võimalus õige EPREL-i identifikaatori leidmiseks ja toote andmete tuvastamiseks EPREL-i andmebaasis. Seetõttu leiame, et füüsiliste energiamärgiste kohustuse kaotamisega tuleks parandada andmete liikumist kogu tarneahelas ning tagada, et tootjad ja tarnijad edastaksid jaemüüjatele korrektsed EPREL-i andmed usaldusväärselt ja õigeaegselt. Ainult sellisel juhul on võimalik tagada energiamärgistamisega seotud nõuete sujuv täitmine ka täielikult digitaalses keskkonnas. Samuti suhtume positiivselt ettepanekusse muuta tootelehed täielikult digitaalseks. Meie kogemuse põhjal ei ole kliendid soovinud tootelehti paberkandjal ning nende printimine tekitab nii lisakulusid kui ka tarbetut keskkonnakoormust. Leiame, et digitaalsete kanalite kaudu on võimalik vajalik teave klientidele piisavalt hästi ja kättesaadavalt edastada. Ka elektrooniliste energiamärgiste kasutuselevõttu peame positiivseks arengusuunaks. Samas ei peaks see olema kõigile ettevõtetele kohustuslik lahendus, vaid pigem üks võimalikest alternatiividest. Ettevõtted, kes otsustavad investeerida elektroonilistesse hinnasiltidesse või muudesse digitaalsetesse lahendustesse, saavad energiamärgise kuvamise integreerida samasse süsteemi. Selline muudatus aitaks tõenäoliselt kaasa ka vastavate tehnoloogiliste lahenduste ja teenuste laiemale arengule turul. Hetkel ei ole	
--	---	--

	elektrooniliste hinnasiltide lahenduste kasutuselevõtt Bauhausi jaoks prioriteetne investeering.	
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium esitab Kliimaministeeriumile energiatoodete ja rehvide märgistamise nõuete lihtsustamist puudutava määruse eelnõu kohta järgmised ettepanekud. Leiame, et digilahendustele üleminek on põhjendatud ja tervitatav juhul, kui sellega tagatakse tarbijale olulise teabe samaväärne või parem ligipääsetavus võrreldes kehtiva korraga. <u>Selgitus:</u> Digitaliseerimise tulemusena ei tohiks väheneda tarbija võimalus saada enne ostuotsuse tegemist vajalikku ja kergesti arusaadavat teavet. Muudatuste rakendamisel tuleb tagada, et füüsilises müügikohas oleks energiamärgis jätkuvalt tarbijale koheselt nähtav ning konkreetse tootega üheselt seostatav. Digitaalselt esitatav teave peab olema piisavalt selge ja loetav ega tohiks automaatselt tarbijalt eeldada täiendavate tehniliste vahendite olemasolu. Samuti tuleks arvestada tarbijatega, kelle võimalused digitaalsete lahenduste kasutamiseks on piiratud. Märgiste kujundus, tehniline lahendus ja infomaterjalid peavad olema ligipääsetavad erinevate puuetega inimestele ja eakatele ning nendega testitud. Näiteks, esitluses toodud näidistel oli toote koodi kirja muudetud väiksemaks, kuigi ruumi oleks ka suurema koodi jaoks. Uue süsteemi juurutamiseks on vaja kindlasti ka lihtsas keeles juhendeid.	Arvestatud.

	Tehnilise lahenduse väljatöötamisel on vaja arvestada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/882, 17. aprill 2019, toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (Direktiiv - 2019/882 - EN - EUR-Lex), mis kohustab näiteks e-kaubanduses andma tarbijatele ligipääsetavat teavet. Märgise digitaalne lahendus peaks olema selline, mida on e-kauplejatel lihtne ligipääsetavalt kuvada (näiteks, et oleks olemas korrektne asetekst). Saame nõustuda Euroopa Komisjoni ettepanekutega, mis lihtsustavad energiamärgiste vahetust. <u>Selgitus:</u> Määruse eelnõu artikkel 1 punktis 7 sätestatakse võimalus tarnida energiamärgiste nõude kohustusega tooteid selliselt, et nendega on märgiste vahetuse perioodil kaasas kas uus märgistus või vana märgistus. Kaob kohustus kasutada üleminekuperioodil mõlemat ehk dubleerivat märgistust. Vana märgistusega laovarude võib müüa veel 12 kuud pärast märgiste vahetamise kuupäeva. Eesti saab komisjoni muudatustega kaasa minna, sest tegemist on paindlike lahendustega mis aitavad ettevõtetel säästa kulusid ja hallata laovaruseid. 2021. aastal kasutusele võetud uutele energiamärgistele üleminek toimub määruse rakendusalas olevate toodete klasside puhul sammhaaval aastani 2030. Vahetamise järjekorda ootavad näiteks kliimaseadmed, kütteseadmed ja boilerid.	
--	---	--

	Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasi EPRELi rolli suurendamine on õige suund, sest toetab ettevõtetelt andmete ühekordset küsimist (<i>once-only</i> põhimõte). <u>Selgitus:</u> Määruse eelnõu artikli 1 punktides 1, 2, 3, 4, 5 ja 8 ning artikli 2 punktides 3, 4, 7 ja 9 käsitletakse EPRELi kasutamist. Muuhulgas teeb Euroopa Komisjon ettepaneku kolida EPRELi turujärelevalve funktsioone ja liikmesriigid peavad komisjoni ettepaneku kohaselt hakkama tulevikus aktsepteerima EPRELis vahendatud infot, et määrata kas mõni toode vastab toetuskõlblikkuse tingimustele. Eesti saab määruse eelnõuga EPRELi rolli suurendamiseks tehtud samme toetada, sest selle abil tekitatakse olukord, kus ettevõtted ei pea sama infot vahendama erinevatele ametiasutustele ja paraneb nn <i>once-only</i> põhimõtte praktiline kasutamine. Tuleb vältida sarnase info registreerimist kahes süsteemis ehk digitaalne tootepassi süsteem tuleb EPRELiga integreerida. Järelevalveametnike tööle annab nende märkuste elektrooniline sisestamine EPRELi juurde ka lisa nähtavust.	
--	--	--